

juli vond zij plaats. Zij bracht in het gehele land bijna een miljoen gulden op.¹

Seyss-Inquart verloor zijn doel niet uit het oog, maar terwijl hij er in augustus en september nog over dacht, in het begin van de herfst een Nederlandse Winterhulp-organisatie onder Rosts leiding van start te laten gaan, trachtte secretaris-generaal Frederiks de zaak in het goede spoor te brengen door het al vóór de oorlog bestaande Nationaal Fonds voor Bijzondere Noden naar voren te schuiven; de bankier mr. E. E. Menten, een der firmanten van het Haagse bankiershuis Pierson, Heldring & Pierson, was er penningmeester van. Seyss-Inquart wilde evenwel met het Nationaal Fonds niet in zee gaan; hij eiste de oprichting van een geheel nieuwe organisatie. Frederiks nodigde toen Menten uit, zich met de leiding daarvan te belasten; Menten voelde daar niet veel voor maar had nog niet definitief geweigerd, toen Seyss-Inquart en Schmidt opeens als leider van de nieuwe organisatie een figuur naar voren schoven die in september als lid van een gemengd gezelschap, de 'Sociale Werkgroep' (een groep met een kleine zestig leden, NSB'ers en niet-NSB'ers), allerlei wilde plannen op sociaal en charitatief gebied ontwikkeld had: C. Piek. Seyss-Inquart en Schmidt lieten Rost dus opnieuw vallen. Schmidt zei op 21 september tegen zijn naaste medewerkers, *'er sei durch die Ausführungen massgebender Persönlichkeiten aus NSB-Kreisen'* (wij weten niet wie dat waren) *'als auch aus niederländischen deutschfreundlichen Kreisen'* (Piek en andere leden van de 'Sociale Werkgroep') *'zu der Überzeugung gekommen, dass man hier einen neutralen Rat von sechs bis sieben bekannten Personen einsetzen müsse. Die Tatsache dass die NSB im Volke wenig Sympathie geniess'* (dat inzicht verhinderde Schmidt niet, enkele dagen later met Mussert naar Hitler te reizen), *'würde eine Winterhilfswerk-Aktion die allein von seiten der NSB durchgeführt würde, zunichte machen und zu einem negativen Erfolg führen.'*²

★

Carel Piek, de eerste directeur-generaal van de Winterhulp Nederland, was in 1904 in Alphen aan de Rijn geboren. In '34 had hij zich in Dordrecht gevestigd als eigenaar van een klein effecten- en administratiekantoor. Eind '33 was hij lid geworden van de NSB, later liet hij zich als geheim lid inschrijven maar begin '40 trad hij om niet geheel duidelijke redenen uit de beweging.

¹ In Amsterdam nog geen f 100 000, maar daar werd door een inzameling bij het bedrijfsleven ruim f 220 000 aan toegevoegd. ² *'Bericht über die Dienstbesprechung bei GK Schmidt'*, 21 sept. 1940, p. 1-2.